

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Obsah:

- 1. Základní údaje ... str. 2 - 3**
- 2. Soupis jednotlivých prvků z přírodního kamene ... 4 - 6**
- 3. Současný stav prvků z přírodního a umělého kamene –
charakteristika poškození ... str. 7 - 8**
- 4. Katalogizace kamenných prvků - Exteriér ... str. 9 - 405**
- 5. Závěr a doporučení ... str. 406**
- 6. Návrh technologie restaurování ... str. 407**
- 7. Kopie povolení MK ČR k restaurování ... str. 408 - 410**

Poznámka:

Na toto dílo se vztahuje autorskoprávní ochrana podle zákona č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s tímto zákonem je dílo duševním vlastnictvím jeho autora a jeho užití je možné jen s autorovým svolením. Kopírování nebo vydání díla i jeho částí (včetně dokumentace) je rovněž možné jen se svolením autora. Při citování díla je povinné uvedení autora a názvu díla.

1. Základní údaje

I. Lokalizace památky

- 1. Kraj:** Vysočina
- 2. Adresa:** Muzeum Vysočiny Jihlava – pobočka hrad Roštejn,
Doupě 1, 588 56 Telč, Česká republika
- 3. Bližší určení místa popisem:** K. ú. Doupě, poz. parc. č. st. 1,
souřadnice: 49°15'6,93" s. š., 15°25'33,91" v. d.
- 4. Název památky:** hrad Roštejn
- 5. Rejstříkové číslo památky:** 29908/7- 4810, památkou od 3. 5. 1958

II. Údaje o památce

- 1. Autor (dílna, okruh):**
- 2. Datace (sloh):** pol. 14. stol. (gotika, renesance)
- 3. Materiál / technika:** žula

III. Údaje o akci

- 1. Vlastník:** Muzeum Vysočiny Jihlava
- 2. Investor akce:** Kraj Vysočina, Žižkova 1882/57, 586 01 Jihlava
- 3. Návrh vypracoval:** MgA. Lukáš Hosnedl
- 4. Návrh vypracován dne:** únor 2016
- 5. Autor fotodokumentace:** MgA. Lukáš Hosnedl

IV. Údaje o průzkumu

V měsících lednu a únoru 2016 proběhl vizuální restaurátorský průzkum kamenných prvků, součástí fasád exteriéru a interiéru hradu Roštejn. Objekt je od roku 1958 prohlášen Ministerstvem kultury nemovitou kulturní památkou pod r. č. ÚSNKP 29908/7- 4810.

Vizuální restaurátorský průzkum byl motivovaný plánovanou obnovou exteriéru i interiéru objektu hradu Roštejn.

Restaurátorský průzkum byl proveden vizuálně, ve vyšších partiích bez lešení za použití dalekohledu a teleobjektivu. Průzkum je zaměřen na zjištění stávajícího technického stavu jednotlivých kamenných prvků, popisu poškození včetně fotodokumentace jednotlivých prvků a návrhu na jejich restaurování. Restaurátorský průzkum nebyl koncipován jako stavebně-historický průzkum, ani jako průzkum petrografický, ani nezahrnuje výsledky laboratorního průzkumu povrchových úprav či rozboru nepůvodních tmelů a vysprávek. Doplňkové informace o vývoji kamenných článků, petrografickém složení kamene či složení tmelů nebo stratigrafie povrchových úprav, nemají na popis stávajícího stavu či návrhu restaurování žádný vliv. Proto mohou být provedeny až v průběhu zásahu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Zjištěné nálezy a výsledky jsou shrnuty a definovány ve zprávě: „Restaurátorský záměr na KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ exteriéru a interiéru hradu Roštejn, zpracované MgA. Lukášem Hosnedlem, ak. soch. a rest., únor 2016.

V. Popis památky

Hrad Roštejn (německy Burg Rosenstein) je pozdně gotický hrad stojící na skalnatém vrchu (677 m n.m) v katastru obce Doupě v okrese Jihlava. Hrad Roštejn byl vybudován v oblasti tzv. Jihlavských vrchů pravděpodobně na přelomu 40. a 50. let 14. století. Jeho vznik je dáván do souvislosti s faktem, že v roce 1339 získal rod pánů z Hradce do svého držení Telč. Roštejn pak vznikl jako jedno z opevněných míst na obvodu telečského panství, konkrétně na jeho hranici s třetšským panstvím, které v dané době drželi Šternberkové. Název hradu byl odvozen od podoby erbu prvních majitelů, zlaté růže v modrém poli a původně byl psán jako Rossenstein, nebo dokonce Kimrostein, později Roštýn. Středověká podoba hradu se mírně odlišovala od současného stavu, hrad se tehdy skládal z hradního jádra (dnešní obvod hradu) a předhradí (dnešní plocha parkoviště a zahrady s altánem a krytým pódiem). Hradní ochozy byly v tomto období otevřené, nezastřešené a na místě dnešní kaple sv. Eustacha byla velmi pravděpodobně malá hradní věž. Druhá věž (sedmiboká nepravidelného půdorysu), při vstupu do hradu, je dochovaná do dnešních dnů. Během husitských válek došlo k poškození předhradí objektu, následně v druhé polovině 15. a počátkem 16. století význam hradu jako opevněného sídla upadal. Jeho další rozvoj a přestavba byly spojeny s osobností Zachariáše z Hradce (1526/7 – 1589), který nechal hrad stavebně upravit v renesančním duchu (do této fáze patří například vybudování kaple, zastřešení hradních ochozů, přístavba obytných místností směrem k věži, apod.) a zajistil mu novou, loveckou funkci. Okolo hradu totiž vznikla rozsáhlá obora, která sloužila od konce 16. až do první poloviny 20. století pro chov lovné zvěře (skladba zvěře se v jednotlivých periodách různila). Na konci 16., nebo v průběhu 17. století, došlo také k vytvoření souboru cenných nástěnných maleb, které zdobí některé interiéry hradu. V průběhu raného novověku se na Roštejně vystřídali různí majitelé, jednalo se vždy o majitele Telče, s jejíž historií byl hrad nerozlučně svázán. Byly to rody Slavatů z Chlumu a Košumberka, Lichtenstein-Kastelkorn a Podstatzky-Lichtenstein. Zejména v době posledního z uvedených rodů sloužil hrad v zásadě již jen jako administrativní a správní centrum obory a majitelé zde dlouhodobě nepobývali, na lov do obory vyráželi z Telče. Za jejich éry, konkrétně v roce 1915 došlo k rozsáhlému požáru hradu, který byl způsoben zásahem blesku do hradní věže, odkud se oheň dále šířil do původních obytných částí hradu. K obnově hradu ze strany rodiny posledních majitelů již nedošlo, k rekonstrukci bylo přistoupeno až několik let po zestátnění hradu, zejména v průběhu 50. a 60. let 20. století. Částečné zpřístupnění hradu bylo poprvé možné v roce 1969, plně v roce 1982.

2. Soupis jednotlivých prvků z přírodního kamene

EXTERIÉR

Ka (kámen), **E** (exteriér), **číslice** (číslo pokoje), **písmeno** (pořadí prvku) –

- Ka/E 1** – brána, (materiál: žula);
Ka/E 1a – fragmenty brány, (materiál: žula);
Ka/E 1b – zdivo, (materiál: žula);
Ka/E 2 – ostění portálu, (materiál: žula);
Ka/E 3 – fragment okenního ostění, (materiál: žula);
Ka/E 4 – římsa, (materiál: žula);
Ka/E 5 – nárožní kameny, (materiál: žula);
Ka/E 6 – nárožní kameny, (materiál: žula);
Ka/E 7 – nárožní kameny, (materiál: žula);
Ka/E 8 – nárožní kameny, (materiál: žula);
Ka/E 9 – nárožní kameny, (materiál: žula);
Ka/E 10 – nárožní kameny, (materiál: žula);
Ka/E 11 – dolní 2 krakorce, (materiál: žula);
Ka/E 12 – horní 2 krakorce, (materiál: žula);
Ka/E 13 – 2 krakorce prevetu, (materiál: žula);
Ka/E 14 – fragment chrliče, (materiál: žula);
Ka/E 15 – chrlič, (materiál: žula);
Ka/E 16 – chrlič, (materiál: žula);
Ka/E 17 – žlab, (materiál: žula);
Ka/E 18 – chrlič, (materiál: žula);
Ka/E 19 – chrlič, (materiál: žula);
Ka/E 20 – kamenný fragment, (materiál: žula);
Ka/E 21 – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 22 – krakorce, (materiál: žula);
Ka/E 23 – 2 krakorce, (materiál: žula);
Ka/E 24 – fragment ostění portálu, (materiál: žula);
Ka/E 25 – fragment ostění portálu, (materiál: žula);
Ka/E 26 – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 27 – dvojité okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 28 – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 29 – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 30 – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 31 – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 101** – ostění portálu, (materiál: žula);
Ka/E 102a – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 102b – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 102c – ostění portálu, (materiál: žula);
Ka/E 103a – ostění portálu, (materiál: žula);
Ka/E 103b – nástupní schodiště s podestou, (materiál: žula);
Ka/E 103c – parapet zdi, (materiál: žula);
Ka/E 103d – nárožní kameny, (materiál: žula);
Ka/E 103e – podesta se schodištěm, parapetem zdi a 2 schodišťovými stupni, (materiál: žula);

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- Ka/E 103f** – podesta s krakorci, (materiál: žula);
- Ka/E 103g** – záklenek,
- Ka/E 107a** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 107b** – ostění portálu, (materiál: žula);
- Ka/E 108** – ostění portálu, (materiál: žula);
- Ka/E 111** – sdružené ostění portálu a okna, (materiál: žula);
- Ka/E 117** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 118a** – ostění portálu, (materiál: žula);
- Ka/E 118b** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 119** – schodiště s podestou, parapetem zdi a schodem, (materiál: žula);
- Ka/E 120a** – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem, (materiál: žula);
- Ka/E 120b** – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem, (materiál: žula);
- Ka/E 120c** – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem, (materiál: žula);
- Ka/E 120d** – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem, (materiál: žula);
- Ka/E 120e** – ostění portálu, (materiál: žula);
- Ka/E 120f** – římsy, (materiál: žula);
- Ka/E 201** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 207** – ostění portálu, (materiál: žula);
- Ka/E 208** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 209** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 210** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 211a,b** – sdružené okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 212** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 213** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 216a** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 216b** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 216c** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 216d** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217a** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217b** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217c** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217d** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217e** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217f** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217g** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 217h** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 219a** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 219b** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 219c** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 219d** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 223** – fragment okenního ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 301a** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 301b** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 301c** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 302** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 305a** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 305b** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 305c** – okenní ostění, (materiál: žula);
- Ka/E 306a** – okenní ostění, (materiál: žula);

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Ka/E 306b – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 306c – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 306d – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 307a – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 307b – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 307c – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 307d – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 307e – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 308a – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 308b,c – sdružené okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 308d – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 308e – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 308f – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310a – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310b – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310c – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310d – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310e – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310f – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310g – fragment okenního ostění, (materiál: žula);
Ka/E 310h – fragment okenního ostění, (materiál: žula);
Ka/E 311a – okenní ostění, (materiál: žula);
Ka/E 311b – okenní ostění, (materiál: žula);

3. Současný stav prvků z přírodního a umělého kamene - charakteristika poškození

Všechny prvky z přírodního kamene jsou součástí exteriéru hradu Roštejn, který prošel mnoha stavebními úpravami. Proto i jednotlivé prvky odpovídají gotickému, či baroknímu tvarosloví, či tvarosloví novodobých směrů 19. století a 20. století.

Použitý materiál lze u kamenných prvků klasifikovat jako žulu¹⁾*, viz. 2. Soupis jednotlivých prvků z přírodního kamene.

Všechny prvky z přírodního kamene jsou ve většině případů složeny z několika kamenných článků různých velikostí samotných článků.

Hodnocení současného stavu uvedených prvků z přírodního kamene, je provedeno na základě prvotního vizuálního průzkumu in situ - na místě, z bezprostřední blízkosti, dalekohledem nebo teleobjektivem, nikoli z lešení ani z plošiny.

Prvky z přírodního kamene:

Prvotní vizuální průzkum potvrdil statická i tektonická poškození některých z prvků přírodního kamene, viz. 4. Katalogizace kamenných prvků - Exteriér.

Obecně vykazují prvky z přírodního kamene mnohá poškození vyplývající hlavně jednak z materiálové podstaty kamene podléhajícího korozním procesům, poškození vzniklá v důsledku technologie zpracování kamenných prvků, stejně jako funkcí kamenných prvků. V neposlední řadě jsou patrná mechanická poškození jako následek provozu a užívání, tak i nevhodných zásahů a oprav průběhu jejich existence.

Kamenný materiál všech prvků přírodního kamene je na mnoha místech poškozen degradací materiálu, jejíž stupeň a intenzita a rozsah se liší konkrétním kusem kamene, tak i místem adjustace a zatížení prvku. Taková degradace kamenného materiálu se projevuje úbytkem materiálu z povrchového reliéfu a je nejvíce patrná především na povrchu kamene. Tyto fyzikální a chemické změny označujeme jako zvětvávání. Podstatou rušivých fyzikálních procesů jsou hlavně objemové změny a s nimi související vznik napětí, který dostačuje k porušení struktury a soudržnosti materiálu. Základní typ degradace vzniká v důsledku pronikání vody s vyluhovacími účinky do struktury materiálu. Jako zvláště agresivní se

1)* Žula (granit);

Barva: Celkově světlá, bělavá, šedá, žlutavá, narůžovělá až červená.

Složení: Granit obsahuje podstatně křemen, draselný živec v převaze nad plagioklasem a slídu (muskovit a biotit). Vedle toho může žula obsahovat i jiné nerosty (např. turmalín a kasiterit). Granodiorit je od žuly makroskopicky těžko rozeznatelný, protože má téměř stejné složení; liší se pouze převahou kyselého plagioklasu nad draselným živcem a větším obsahem slídy, zejména biotitu, někdy obsahem amfibolu.

Stavba: Všechná, většinou stejnoměrně zrnitá, ale i porfýrická. V případě porfýrické stavby je základní hmota zřetelně zrnitá a vyrostlice jsou značně velké.

Vznik: Jde o hlubinné horniny vzniklé pomalým utuhnutím magmatu; proto jsou vždy zřetelně zrnité.

Výskyt: Žuly a granodiority jsou u nás velmi hojně zastoupeny. Žulou a příbuznými horninami je tvořen moldanubický pluton Českomoravské vrchoviny (Mrákotín) i Šumavy, masívy ve Smrčinách, Krušných horách, v okolí Říčan, u Brna atd. Žuly jsou výborným stavebním kamenem, hodícím se na šterk, na dlažební kostky, na obrubníky chodníků, na tesané kameny i na leštění (pomníky, monolity a obkladový materiál).

Literatura: Němec, František; Klíč k určování nerostů a hornin; SPN Praha 1993

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

ukázaly měkké vody (např. srážková voda, voda z tajícího sněhu, apod.) s vyluhovacími schopnostmi tzv. hladové vody, které jsou zvláště v případě vody proudící nebo tekoucí, velice nebezpečné. Dále k nim dochází především v důsledku teplotních a vlhkostních změn. V důsledku této fyzikální a chemické koroze kamenného materiálu i tmelů dochází ke vzniku hlubokých prasklin a trhlin, které umožňují např. v exteriéru další přístup vodním systémům a jeho opětovným cyklickým změnám. Cyklické změny vody jsou příčinnou silné a rozsáhlé koroze materiálu, projevující se jako oddělování a odpadávání jeho velkých částí od mateřské podkladové hmoty. Toto zvětrávání navíc závisí na chemickém složení pojivové složky a porozitě materiálu. Pokud byla použita nekvalitní pojivová složka a nebo byla použita nevhodná technologie zhotovení jejíž následkem je porozita materiálu vyšší, odolává předmět agresivním útokům prostředí hůře, pojivo je odplavováno, jednotlivá zrna se vydrolují a obnažují zdravý materiál ... a celý proces koroze se opakuje.

Jednotlivé prvky vykazují i mechanická poškození odražením částí plastické profilace, hran, rohů.

Některé z kamenných prvků či jejich článků jsou částečně překryty či vyspraveny betonovými, maltovými nebo omítkovými vrstvami. Většinou pocházejí z minulých restaurátorských zásahů a lze konstatovat, že převážně neodpovídají doplňovanému originálu ani složením, ani strukturou, ani barevností.

Znečištění prvků památky pochází z působení mnoha negativních faktorů. Stékající srážková voda a její cyklické změny, povrchové nečistoty, pyl a jiné organické produkty např. ze stromů vytvořily vlhkostní mikroklima a následné podmínky pro biologická a chemická napadení. Lokálně se jedná o znečištění biologickým napadením řasami, mechy a lišejníky, ojediněle i znečištění vzniklých z užívání prvku či pocházející ze stavebních úprav interiéru.

Těsnicí materiál - tmel mezi jednotlivými kamennými články kamenných prvků je na mnoha místech silně degradovaný a nebo již zcela chybí.

Všechny prvky z přírodního kamene nesou stopy povrchových úprav, jejichž přesnou stratigrafii a tedy původnost, lze přesně určit až důkladným rest. průzkumem případně doloženým průzkumem laboratorním a to na základě vyhodnocení odebraných vzorků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

4. Katalogizace kamenných prvků

EXTERIÉR

Ka (kámen), **E** (exteriér), **číslice** (poloha, číslo pokoje), **písmeno** (pořadí prvku)

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 1– brána

Popis prvku

Původní fragment ostění gotického tvarosloví lomeného oblouku je patrné ze zadní strany, právě podle stávajícího fragmentu klenutí, z čelní strany má ostění předsazeného portálu tvarosloví z renesanční přestavby, složená ze dvou, na nákolníkových kamenech stojících stojek s hlavicemi a lunetovým záklenkem. Obě stojky jsou z vnitřní strany zdobeny plasticky zasekaným zrcadlem a plastickým reliéfem růžic. Část rezného kamene záklenku je prezentována i ze zadní strany. Mezi nákolníkovými kameny je uloženo několik větších kamenných bloků (z nichž některé již chybí), tvořících kamenný práh. K lunetovému záklenku z čelní strany nasedá část kamenné římsy vystupující z omítnuté plochy zdiva. Římsa je složena z několika samostatných článků, které jsou osazeny vedle sebe a spáry vyplněny tmelem.

Na vnitřní straně pohledově pravé stojky a v pohledově pravých partiích záklenku z čelní strany patrných několik zahluubených otvorů.

Součástí portálu jsou dřevěná dvoukřídlá vrata.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;
- patrné straší poškození posunuté pohledově levé stojky;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- ve spárách mezi články patrné tmely pocházející z několika etap, jejichž složení je s viditelně vysokým obsahem cementu;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- stékance barevných nátěrů z úprav bočních zdí;
- lokální znečištění stékanci korozních produktů;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- ze zadní strany pohledově levé i pravé stojky kotvena 2 kovová oka;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách. V každém případě je nutné odstranit tmelící materiál s vysokým obsahem cementu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa statického zajištění:

Posunutá pohledově levá stojka bude srovnána. Srovnání bude provedeno pročištěním dolní a horní spáry, jejím uvolněním od zdiva a odkloněním. Vzniklá dutina za stojkou bude vyplněna maltovým materiálem a spáry přespárovány. Případně je možné provést její hloubkové kotvení za pomoci vlepeného čepu z materiálu nepodléhajícímu korozním procesům – nerez, silon, který bude zapuštěn skrz kamennou stojku až do hmoty zdi.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Fragment nákolníku na pohledově pravé straně brány bude ponecháno v torzálním stavu a tak prezentován.

Mechanická poškození uražených profilace a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury. V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 1a – fragmenty brány

Popis prvku

Jedná se o dva opracované bloky kamenů a dva režné kameny, vystupující volně z omítnuté plochy zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;
- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

V této etapě budou pouze plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem (dodávka stavby) v rámci obnovy vnějších průčelí.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 1b – zdivo

Popis prvku

Jedná se o dva opracované bloky tzv. blůčkového zdiva pohledově levé a pravé zdi průjezdu brány a rezných kamenů záklenku brány.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;
- ve spárách mezi články patrné tmely pocházející z několika etap, jejichž složení je s viditelně vysokým obsahem cementu;
- materiál spár je lokálně degradovaný, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Čištěním by měly být odhaleny nárožní kameny až do úrovně terénu a to i z čelní strany.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách. V každém případě je nutné odstranit tmelící materiál s vysokým obsahem cementu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených hran a profilace by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 2 – ostění portálu

Popis prvku

Ostění gotického portálu jednoduchého tvarosloví lomeného obloku s vnitřní okosenou hranou. Ostění je složeno ze dvou velkých zaklenovacích článků, které jsou v místě sklenutí mírně přesazeny. Dále pohledově levé stojky, která je přelomena na dvě části, pohledově pravé stojky. Práh není kvůli navršenému terénu patrný a jeho přítomnost zatím nedoložena.

Vnitřní prostor portálu je vyzděn cihelným zdivem a dolní partie přemítnuty.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- pohledově levá stojka je přelomená na dvě části;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;
- podmáčení z důvodu částečné adjustace pod terénem;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- v horních partiích prvku patrné fragmenty povrchové úpravy vápennými nátěry;

Kovové prvky:

- prvek bez kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Vnitřní vyzdívka bude vyjmuta.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků vyzdívky, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilace a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

V rámci restaurátorského zásahu bude realizováno doplnění chybějícího prahu. Tento bude vyroben ze žuly, barevně a morfologicky odpovídající stávajícím kamenným prvkům. Kamenný práh bude bez profilace, s povrchovou úpravou tryskáním uložen do malty pro pokládku kamenné dlažby pro exteriér.

Rozměr doplňovaného prahu 1350/280mm, výška 120mm.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V případě, že bude stávající povrchová úprava vápennými nátěry ponechána by mělo dojít k jejich retuši a zcelení a to opětovným vápenným nátěrem, v případě, že bude kamenné

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

ostění v etapě čištění celoplošně očištěno a takové řešení ponecháno jako konečné, může dojít k barevné retuši jednotlivých článků.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků. Restaurátor doporučuje řešit izolaci či odvodnění před ostěním.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 3 – fragment okenního ostění

Popis prvku

Fragment okenního ostění jednoduchého tvarosloví. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Celý vnitřní prostor okna je vyzděn a částečně přemítnut.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profilace hran;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- silné povrchové znečištění;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhlíny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

[Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem \(dodávka stavby \) v rámci obnovy vnějších průčelí.](#)

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 4 – římsa

Popis prvku

Prvek římsy je tvořen několika kamennými deskami rozdílných velikostí s čelní opracovanou plochou. Jednotlivé desky jsou kladené nepravidelně, se spárami vyplněnými tmelem na cementové bázi.

Prvek římsy končí v ploše zdi a lze soudit, že je fragmentem původně delšího prvku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvky bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhluběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

[Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem \(dodávka stavby \) v rámci obnovy vnějších průčelí.](#)

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 5 – nárožní kameny

Popis prvku

Jedná se o dvanáct nárožních opracovaných kamenných bloků různých rozměrů, vystupující volně z omítnuté plochy okolního zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;
- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje plastické zaformátování jednotlivých bloků jejich doplněním.

V této etapě budou dále plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

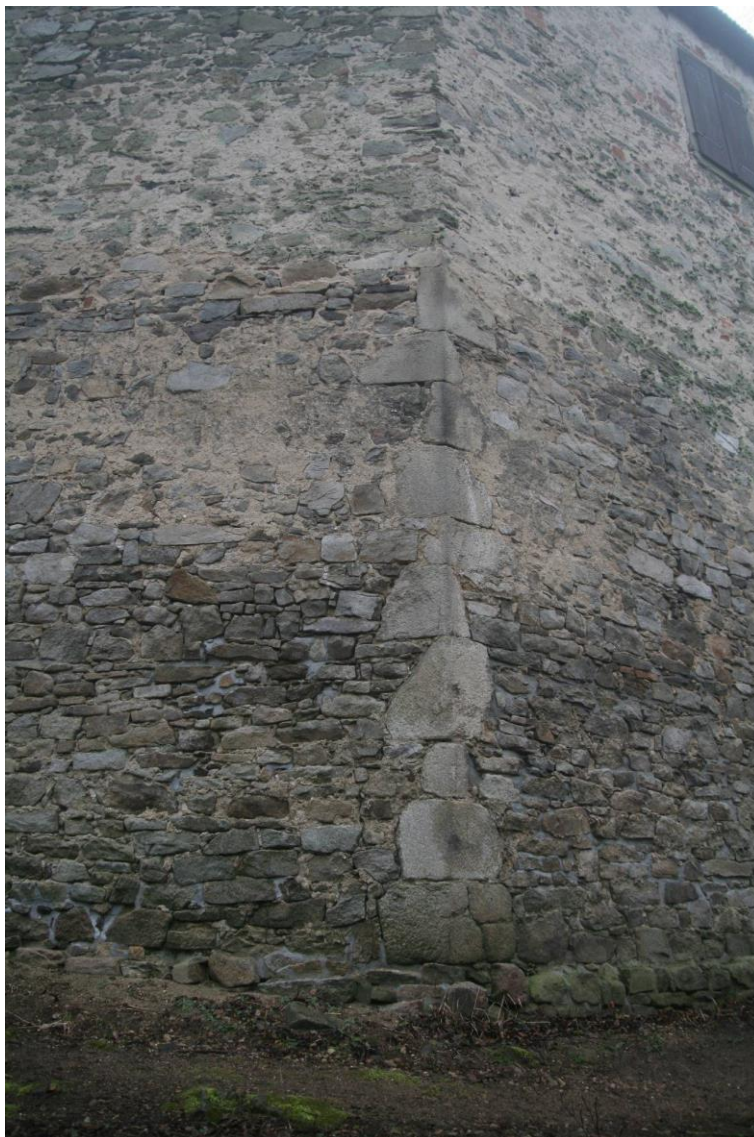
Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem (dodávka stavby) v rámci obnovy vnějších průčelí.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 6 – nárožní kameny

Popis prvku

Jedná se o deset nárožních opracovaných kamenných bloků různých rozměrů, vystupující volně z omítnuté plochy okolního zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;
- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje plastické zaformátování jednotlivých bloků jejich doplněním.

V této etapě budou dále plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem (dodávka stavby) v rámci obnovy vnějších průčelí.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 7 – nárožní kameny

Popis prvku

Jedná se o dvacet nárožních opracovaných kamenných bloků různých rozměrů, vystupující volně z omítnuté plochy okolního zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;
- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje plastické zaformátování jednotlivých bloků jejich doplněním.

V této etapě budou dále plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem (dodávka stavby) v rámci obnovy vnějších průčelí.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 8 – nárožní kameny

Popis prvku

Jedná se o dvacet pohledových nárožních opracovaných kamenných bloků (ostatní jsou v lici házené omítky) různých rozměrů, vystupující volně z omítnuté plochy okolního zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje plastické zaformátování jednotlivých bloků jejich doplněním.

V této etapě budou dále plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

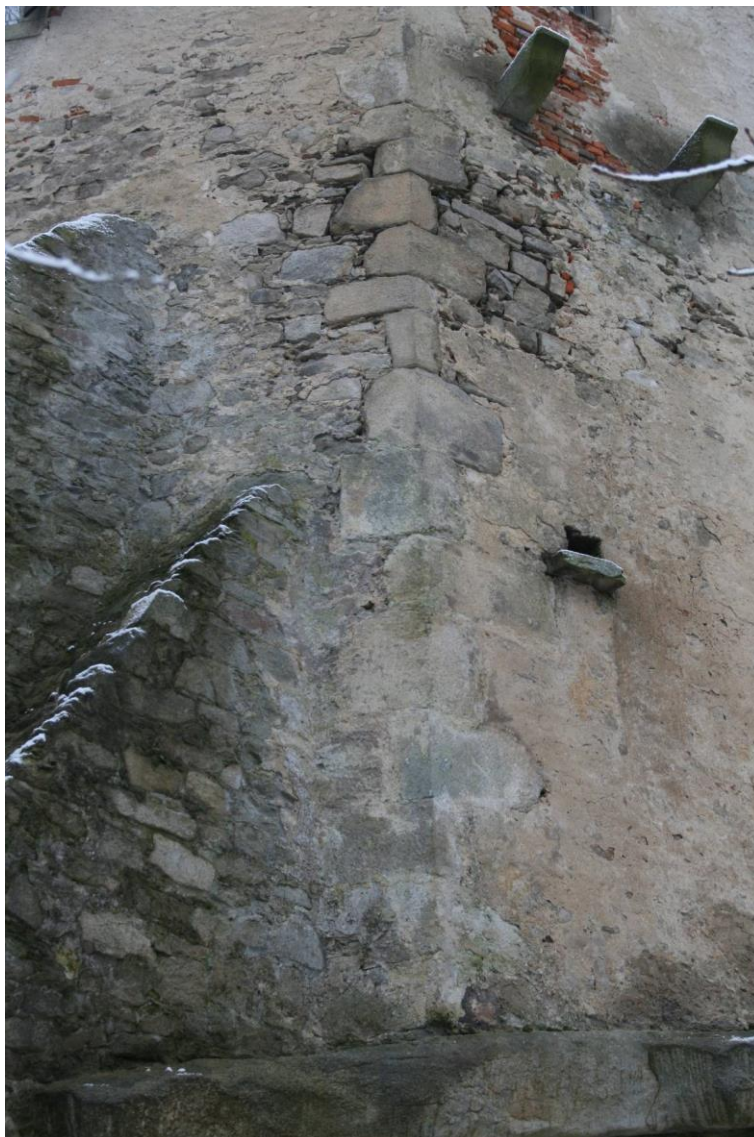
Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem (dodávka stavby) v rámci obnovy vnějších průčelí.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 9 – nárožní kameny

Popis prvku

Jedná se o devatenáct pohledových nárožních opracovaných kamenných bloků (ostatní jsou v lici házené omítky) různých rozměrů, vystupující volně z omítnuté plochy okolního zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje plastické zaformátování jednotlivých bloků jejich doplněním.

V této etapě budou dále plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem (dodávka stavby) v rámci obnovy vnějších průčelí.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 10 – nárožní kameny

Popis prvku

Jedná se o třináct nárožních opracovaných kamenných bloků různých rozměrů, vystupující volně z omítnuté plochy okolního zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;
- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje plastické zaformátování jednotlivých bloků jejich doplněním.

V této etapě budou dále plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem (dodávka stavby) v rámci obnovy vnějších průčelí.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 11 – dolní 2 krakorce

Popis prvku

Oba krakorce mají tvar plochých kvádrů zazděných do hmoty zdiva a na pohledových koncích majících segmentové ukončení s horním nosem.

Horní plocha obou krakorců nebyla vzhledem k místu své adjustace prozkoumána.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poruch;

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran na pohledově levém krakorci;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanické poškození uraženého rohu by měla být doplněno. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

korozí. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 12 – horní 2 krakorce

Popis prvku

Oba krakorce mají tvar plochých kvádrů zazděných do hmoty zdiva a na pohledových koncích majících segmentové ukončení s horním nosem. Pohledově levý krakorec je hmotově silnější, pohledově pravý je hmotově užší.

Horní plocha obou krakorců nebyla vzhledem k místu své adjustace prozkoumána.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poruch;

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran na pohledově levém krakorci;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanické poškození uraženého rohu by měla být doplněno. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

korozí. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Pokud bude obnoven historický balkon, restaurátor doporučuje vynést jeho váhu na novou ocelovou konstrukci a oba kamenné krakorce využít pouze jako estetický prvek.

Ka/E 13 – 2 krakorce prevetu

Popis prvku

Oba krakorce mají tvar plochých kvádrů zazděných do hmoty zdiva a na pohledových koncích majících segmentové ukončení s hornímnosem.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poruch;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Protože prvek nevykazuje žádné z mechanických poškození, je etapa plastické rekonstrukce a doplnění irelevantní.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 14 – fragment chrlice

Popis prvku

Fragment chrlice má podobu dvou kamenů vystupujících ze zdiva. Použité kameny jsou volně sbírané, neformátované.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poruch;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Prvek bude ponechán v torzálním stavu a tak prezentován.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 15 – chrlič

Popis prvku

Chrlič má podobu koryta složeného ze širokého parapetu (dna), pohledově levého a pravého boku a překladu. Parapet i boky vystupují ze zdiva, překlad je zazděn v líci se zdivem.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- pohledově pravý bok je uražen v líci zdiva v celé hmotě;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Pohledově pravý bok chrliče bude ponechán v torzálním stavu a tak prezentován.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 16 – chrlič

Popis prvku

Chrlič má podobu koryta zhotoveného z jediného kusu kamene hranolového tvaru s kosenou čelní stranou a s plasticky hluboko zapuštěným žlábkem na horní ploše. Část prvku je zazděna do hmoty zdiva.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- prvek bez viditelné degradace kamenného materiálu;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Protože prvek nevykazuje žádný stupeň degradace kamenné hmoty, je etapa konsolidace irelevantní.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Protože prvek nevykazuje žádné z mechanických poškození, je etapa plastické rekonstrukce a doplnění irelevantní.

V této etapě by bylo vhodné napodobit charakter stáří vytvořením plastičtějšího povrchového reliéfu jeho přesekáním či opískováním. Jemnější povrchový charakter by měl být ponechán ve žlábků, aby se tím eliminovalo usazování povrchových nečistot.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Protože prvek nebude doplňován a tmelen, je etapa barevného sjednocení irelevantní.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stárí,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 17 – žlab

Popis prvku

Žlab má podobu koryta zhotoveného z jediného kusu kamene hranolového tvaru s plasticky zapuštěným žlábkem na horní ploše. Prvek je volně položen na terén.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražený pohledově pravý přední roh;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanické poškození uraženého rohu by mělo být doplněno. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

korozí. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 18 – chrlič

Popis prvku

Chrlič má podobu plochého koryta složeného ze širokého parapetu (dna), pohledově levého a pravého boku a překladu. Parapet vystupuje ze zdiva, boky a překlad jsou zazděny v líci se zdivem.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Prvek bude ponechán v torzálním stavu a tak prezentován.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 19 – chrlič

Popis prvku

Chrlič má podobu plochého koryta složeného pouze ze širokého parapetu (dna). Ostatní části jsou zazděny v lici se zdivem a přehozeny okolní omítkovou vrstvou.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Prvek bude ponechán v torzálním stavu a tak prezentován.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 20 – kamenný fragment

Popis prvku

Kamenný fragment má podobu uražením mechanicky poškozeného krakorce. Prvek je částí své hmoty zazděn do zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražená profilace;
- kaverny v plochách;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vztlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Prvek bude ponechán v torzálním stavu a tak prezentován.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

[Kamenný prvek bude následně opatřen vápenným nátěrem \(dodávka stavby \) v rámci obnovy vnějších průčelí.](#)

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 21 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Vnitřní prostor okna je vyzděn do líce kamenných článků a zazdívka upravena omítkou. Ve vyzdívce je ponecháno úzké nezakryté okno do vnitřního prostoru spojovací chodby na věž.

Části kamenných článků jsou patrné i z chodby.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- vyzdívka vnitřního prostoru okna;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 22 – krakorce

Popis prvku

Jedná se o spodní krakorec nesoucí roh římsy a horní 3 krakorce nesoucí roh římsy. Na římsách je vynesena hrana věže. Krakorce mají tvar plochých kvádrů zazděných do hmoty zdiva a na pohledových koncích majících segmentové ukončení.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- patrné praskliny v kamenné hmotě krakorců i římsy;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě je vhodné zajistit praskliny na jednotlivých částech prvku vlepením zapuštěnými kramlemi či čepy z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramlí či čepů by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 23 – 2 krakorce

Popis prvku

Oba krakorce mají tvar plochých kvádrů zazděných do hmoty zdiva a na pohledových koncích majících segmentové ukončení

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Protože prvek nevykazuje žádné z mechanických poškození, je etapa plastické rekonstrukce a doplnění irelevantní.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 24 – fragment ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví, kdy na dolních patkách (fragmenty prahu?) stojí pohledově levá a pohledově pravá stojka, z překlada je patrná jen část nad jednou stojkou.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- pohledově levá stojka je přelomená na dvě části;

Mechanická poškození:

- chybějící práh a překlada;
- silné mechanické poškození profilace jedné ze stojek;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- uražené hrany a profilace;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- povrchové znečištění;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Prvek bude prezentován v torzálním stavu.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V případě, že bude stávající povrchová úprava vápennými nátěry ponechána by mělo dojít k jejich retuši a zcelení a to opětovným vápenným nátěrem, v případě, že bude kamenné ostění v etapě čištění celoplošně očištěno a takové řešení ponecháno jako konečné, může dojít k barevné retuši jednotlivých článků.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Protože se prvek nachází v interiéru a suchém prostředí, je etapa hydrofobizace a biosanace irelevantní.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 25 – fragment ostění portálu

Popis prvku

Ostění jednoduchého tvarosloví. Ostění je složeno z pohledově levé a pravé stojky (z nichž je každá složena ze dvou částí), překladu a dvou fragmentů prahu (po jedné pod každou ze stojek).

Vnitřní prostor okna je vyzděn pálenými cihlami. Ve vyzdívce je ponecháno úzké nezakryté okno do vnitřního prostoru věže.

Části kamenných článků jsou patrné i z chodby. Z vnitřní strany jsou na jedné ze stojek patrné zahlbouné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý překlad v celé síle hmoty článku;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- chybí středová část prahu;
- uražená profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa statického zajištění:

V této etapě je nutné zajistit prasklý překlad ostění, kdy by bylo vhodné jeho částečné vyrovnaní a následné zajištění vlepením zapuštěnými kramlemi či čepy z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez, popřípadě výměna celého článku (rozhodnuto může být až po postavení lešení). Návrh počítá se zajištěním vlepenými armaturami.

Vlepování kramlí či čepů by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

3. Etapa čištění:

Vnitřní vyzdívka ostění bude vybourána.

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Článek prahu bude doplněn. Doplnění může být provedeno tmelením, kamenným filuňkem či výměnou celého článku. Návrh počítá s vložením kamenného filuňku a přetmelením spár.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 26 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s vnitřní kosenou hranou. Ostění je složeno z parapetu (který je složen ze dvou přesazených částí, uprostřed s cihlovou plentou, zřejmě nepůvodní řešení), pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Části kamenných článků jsou patrné i z chodby.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- přelomený překlad v celé hmotě článku;
- uvolněné části parapetu;

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- cihlová plenta parapetu;
- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě je nutné zajistit prasklý překlad ostění, kdy by bylo vhodné jeho částečné vyrovnání a následné zajištění vlepením zapuštěnými kramlemi či čepy z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramlí či čepů by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Součástí etapy by mělo být vyrovnaní a srovnání částí parapetu, popř. jeho výměna za nově zhotovený a to z některého z historických článků z depozitu.

Mechanická poškození uražené profilace hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 27 – dvojité okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Nad pohledově levým horním rohem je ve hmotě zdiva patrný fragment druhého, zřejmě historicky staršího, okenního ostění, ze kterého zbývá jen pohledově levá stojka a část překladu. Toto ostění má profilaci okosené vnitřní hrany.

Části kamenných článků jsou patrné i z chodby.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- prasklá část překladu historicky staršího fragmentu ostění;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražené profilace hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 28 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s vnitřní kosenou hranou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překlada. V chodbě je ve hmotě zdiva patrný fragment druhého, zřejmě historicky staršího, okenního ostění, ze kterého zbývá jen překlad a část stojky.

Části kamenných článků jsou patrné i z chodby.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem ke stavu prvku bez mechanických poškození a jejich následnému tmelení j etapa barevného sjednocení irelevantní.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 29 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s vnitřní kosenou hranou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Části kamenných článků jsou patrné i z chodby.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- přelomený překlad v celé hmotě článku;
- přelomený parapet v celé hmotě článku;

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- výplně prasklin v parapetu i překladu materiálem na cementové bázi;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě je nutné zajistit prasklý překlad i parapet ostění, kdy by bylo vhodné jejich částečné vyrovnání a následné zajištění vlepením zapuštěnými kramlemi či čepy z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramlí či čepů by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Součástí etapy by mělo být vyrovnání a srovnání částí parapetu a překladu, popř. jejich výměna za nově zhotovené a to z některého z historických článků z depozitu.

Mechanická poškození uražené profilace hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 30 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s vnitřní kosenou hranou (u obou stojek). Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Části kamenných článků jsou patrné i z chodby.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem ke stavu prvku bez mechanických poškození a jejich následnému tmelení j etapa barevného sjednocení irelevantní.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 31 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s vnitřní kosenou hranou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Části kamenných článků jsou patrné i z chodby.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem ke stavu prvku bez mechanických poškození a jejich následnému tmelení j etapa barevného sjednocení irelevantní.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 101 – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou a světlíkem v nadpraží s kamenným překladem. Ostění je složeno z prahu, který z vnější strany tvoří schod a z vnitřní je v úrovni zádlahy. Dále pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Překlad světlíku má jednoduchý hranolový tvar bez profilace.

Součástí portálu jsou dřevěné dveře.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- odlomená a chybějící velká část překladu na vnitřní straně;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- uražené hrany a profilace;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- silná povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- stékance barevných nátěrů z úprav bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany všechny články prvku s povrchovou úpravou několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- z vnitřní strany pohledově levé stojky kotveno kovové oko;
- z vnitřní strany pohledově pravé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragmenty kovových doplňků budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilace a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V případě, že bude stávající povrchová úprava vápennými nátěry ponechána by mělo dojít k jejich retuši a zcelení a to opětovným vápenným nátěrem, v případě, že bude kamenné ostění v etapě čištění celoplošně očištěno a takové řešení ponecháno jako konečné, může dojít k barevné retuši jednotlivých článků.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 102a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Z vnitřní strany obou stojek patrné zatmelené výškově shodné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků (mříží?). Stejně otvory, ale bez tmelení, jsou patrné i na parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- patrné praskliny na parapetu;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- patrné tmely v historických otvorech po kotvení kovových doplňků (mříží?) na vnitřní straně obou stojek;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 102b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z předsunutého (truhlíkového) parapetu s kosenou spodní částí, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Z vnitřní strany obou stojek patrné zatmelené výškově shodné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků (mříží?). Stejně otvory, ale bez tmelení a s fragmenty kovů, jsou patrné i na parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- patrné praskliny na parapetu;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty, profilace hran a rohů na parapetu;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- patrné tmely v historických otvorech po kotvení kovových doplňků (mříží?) na vnitřní straně obou stojek;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- fragmenty kovů v otvorech na parapetu;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty. Vyjmuty budou i fragmenty kovů v otvorech na parapetu.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 102c – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou. Ostění je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu. Na pohledově levé stojce je z vnitřní strany patrný zahloubený otvor, jako doklad místa historického kotvení kovového doplňku (oka?).

Část ostění – práh vykazuje charakter novodobého doplňku.

Součástí portálu jsou dřevěné dveře.

Před portálem je do terénu vložena novodobá kamenná podesta.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- novodobý překlad ze šedé žuly;
- viditelné doplňky tvarosloví a profilace v partiích ukončení stojek pod překladem;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníků;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- z vnitřní strany pohledově levé stojky kotveno kovové oko;
- z vnitřní strany pohledově pravé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilace a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava případného novodobého prvku prahu nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stárí“, a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátor navrhuje odstranění novodobé podesty a dle nové výškové situace nádvoří nahradit, např. z interiéru vyřazenými schodišťovými stupni.

Ka/E 103a – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou. Ostění je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu. Na pohledově pravé stojce jsou z vnitřní strany patrné zahloubené otvory s fragmenty kovových závěsů. Kamenný práh je značně plasticky deformovaný mechanickým opotřebením.

Ze zadní strany prvku viditelné stopy původního historického kamenického opracování, nebo z pozdějšího „opravného“ zásahu.

Část ostění – překlad vykazuje charakter novodobého doplňku.

Součástí portálu jsou dřevěné dveře.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- novodobý překlad ze šedé žuly;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí na zadní straně;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- z vnitřní strany pohledově levé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- z vnitřní strany pohledově pravé stojky kotveny 2 kovové závěsy (původní?) a 2 kovová oka;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragmenty kovových ok a historických závěsů budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilace a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava případného nového prvku překladu nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stáří,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 103b – nástupní schodiště s podestou

Popis prvku

Schodiště je tvořeno ze 12 kamenných schodišťových stupňů s oblounovým nosem a jednoduchou plochou podstupnicí. Některé ze schodišťových stupňů mají na horní ploše zhotovené drážky jako odtokový kanálek na vodu (tento zásah lze klasifikovat jako novodobý). První nástupní schodišťový stupeň má profil oblounu značně plasticky deformovaný mechanickým opotřebováním a je skoro nečitelný.

Středová podesta je vyzděná z plochých kamenných dlaždic čtvercového formátu, kladené klasovitě, se spárami vyplněnými tmelem na cementové bázi.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražená profilace oblounů na řadě schodišťových stupňů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je na cementové bázi;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění prvku;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvky budou přesně zaměřeny včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

V této etapě je možné přeložit řadu desek podesty u zdi a vytvořit tak mírný spád od zdi, aby nedocházelo k jejímu zavlhčování.

Mechanická poškození uražené profilace oblounů by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi schodišťovými stupni a deskami zádlažby a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Řada kamenných desek podesty u zdi bude přeložena pro vytvoření mírného spádu od zdi, aby nedocházelo k jejímu zavlhčování volnou vodou.

Ka/E 103c – parapet zdi

Popis prvku

Parapet je tvořen několika kamennými deskami různých rozměrů, lepených na přiléhající zeď podél nástupního schodiště a horní podesty. Desky jsou kladeny těsně k sobě se spárami vyplněnými tmelem na cementové bázi.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran a rohů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je na cementové bázi;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění prvku;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvky budou přesně zaměřeny včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilace a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi deskami a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava případného nového prvku překladu nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stáří,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 103d – nárožní kameny

Popis prvku

Jedná se o devět nárožních opracovaných kamenných bloků, vystupující volně z omítnuté plochy okolního zdiva.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- viditelné trhliny a praskliny;
- silná povrchová degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění cementovými pačkami;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačků, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje plastické zaformátování jednotlivých bloků jejich doplněním.

V této etapě budou dále plasticky zajištěny trhliny a praskliny tak, aby nedocházelo k zatékání volné vody.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 103e – podesta se schodištěm, parapetem zdi a schodem

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Popis prvku

Podesta je tvořena 2 obdélníkovými kamennými deskami, z nichž je jedna podsunuta pod schod přiléhajícího schodiště.

Schodiště je tvořeno ze 7 kamenných schodišťových stupňů jednoduchého tvarosloví bez profilace s kosenou horní hranou, tzv. splávkem a jednoduchou plochou podstupnicí.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Parapet je tvořen 5 kamennými deskami různých délkových rozměrů, lepených na zeď podél schodiště. Desky jsou kladeny těsně k sobě se spárami bez viditelné výplně.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Schodišťový stupeň je jednoduchého tvarosloví a jednoduchou plochou podstupnicí. Schodišťový stupeň formátově neodpovídá danému prostoru délkově ani výškově a vzniklé mezery a prostory jsou doplněny materiálem na cementové bázi s viditelně vysokým podílem cementu.

I když se jedná o historický schodišťový stupeň, je jeho osazení novodobým řešením.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran a rohů;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je na cementové bázi;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění prvku;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvky budou přesně zaměřeny včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Demontáž:

Desky podesty, schodiště i desky parapetu budou ponechány, horní schod by měl být přeosazen, nebo zcela vyjmut a být nahrazen schodišťovým stupněm rozměrově vhodnějším.

3. Etapa čištění:

Nejdříve budou odstraněny všechny cementové spáry.

Poté bude odstraněn betonový materiál nad horním schodem.

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození by měla být doplněna. Součástí plastické rekonstrukce by mělo být i tvarové dotažení schodišťových stupňů směrem ke skále tak, aby došlo k pohledovému zcelení prostoru. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Prostor nad znovuosazeným schodem bude opatřen kamennými deskami místo betonové plochy.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi schodišťovými stupni a deskami podesty a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 103f – podesta s krakorci

Popis prvku

Podesta je tvořena 2 obdélníkovými kamennými deskami, z nichž je jedna zazděna do hmoty nasedající zdi. Desky jsou kladeny těsně k sobě se spárami s tmelenými spárami.

Krakorec je na pohledově levé straně a je složen ze dvou samostatných částí, zazděných do hmoty zdiva a na pohledových koncích majících segmentové ukončení. Části krakorce jsou kladeny těsně k sobě se spárami s tmelenými spárami. Na pohledově pravé straně je podesta osazena do hmoty zdiva nad záklenkem a vnější z desek je podložena vysunutým plochým kamenem.

Na všech částech podesty i krakorce jsou viditelné stopy kamenického opracování.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

Degradace kamenného materiálu:

- bez degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je na cementové bázi;

Znečištění:

- povrchové znečištění prvku;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvky budou přesně zaměřeny včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Protože prvek nevykazuje žádný stupeň degradace kamenné hmoty, je etapa konsolidace irelevantní.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Součástí etapy bude i přespárování případných spár a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava případného nového prvku překladu nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stáří,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 103g – záklenek

Popis prvku

Záklenek je tvořen 9 pohledovými opracovanými rohovými klenáky přibližně stejné velikosti a vnitřní podhledovou vyzdívkou z lámaných kamenných bloků.

Vnější pohledová plocha klenáků je od omítnuté plochy okolního zdiva oddělená nepravidelnou linkou kopírující nerovné okraje jednotlivých klenáků.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečeným materiálem spár na cementové bázi;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;
- viditelné výluhy z cementového pojiva hlavně v pohledové levé části podhledu;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit cementových pačoků, výluhů, od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách a pokud bude v jedné z následujících etap přistoupeno k částečnému prohozu či zaomítnutí kamenných bloků v podhledu, budou spáry vyčištěny celoplošně.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vztlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Restaurátor doporučuje prohození podhledu klenutí tak, aby byla přiznána pouze čela kamenných bloků.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 107a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý překlad v celé hmotě kamenného článku;
- patrné praskliny v kamenné hmotě stojek;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty, profilace hran a rohů na parapetu;
- kaverny v plochách;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Bude sejmuto oplechování parapetu.

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého překladu, aby se zamezilo jeho dalšímu poklesu a proto je nutné ze zadní strany vlepít zapuštěnou vlepenou kramli z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 107b – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Součástí portálu jsou dřevěné dveře.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- prvek bez viditelných mechanických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- ze zadní strany pohledově levé stojky kotvena 2 kovová oka;
- ze zadní strany pohledově pravé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragmenty kovových budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Vzhledem ke stávajícímu stavu bez mechanických poškození není nutná žádné doplňování plastického tvarosloví a profilace ostění.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava případného nového prvku překladu nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stáří,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 108 – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví bez profilace. Ostění je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Součástí portálu jsou dřevěné dveře.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- drobná mechanická poškození uražených hran;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- prvek bez viditelné degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozních produktů;
- lokální znečištění cementovými pačoky;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- z čelní strany pohledově levé stojky kotvené kovové oko;
- z čelní strany pohledově pravé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Demontáž:

Kamenný prvek bude opatrně vybourán ze zdiva a bude následně tvarově upraven (nadpraží bude zkráceno dle nové stavební dispozice).

3. Etapa čištění:

Fragmenty kovových budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Vzhledem ke stávajícímu stavu bez mechanických poškození není nutná žádné doplňování plastického tvarosloví a profilace ostění.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava případného nového prvku překladu nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stáří,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

7. Etapa zpětné instalace:

V koordinaci se stavební realizací bude portál opětovně instalován přibližně ve stejném umístění. Jednotlivé kamenné prvky budou kotveny nerezovými trny do nosného zdiva.

8. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

9. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 111 – sdružené ostění portálu a okna

Popis prvku

Ostění portálu a okna na něj nasedajícího má jednoduché tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění portálu je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu, který je zároveň parapetem ostění okenního, s pohledově levou a pravou stojkou a překladem.

Z vnitřní strany pohledově levé stojky patrný otvor, jako doklad místa historického kotvení kovového doplňku.

Parapet okenního ostění je oplechovaný olověným plechem.

Součástí portálu jsou dřevěná dvoukřídlá vrata a dvoukřídlá okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý práh v celé hmotě článku;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- téměř neznatelná plastická obvodová liště u portálu;
- uražené hrany a profilace u obou prvků;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;
- cihlová dozdivka mezi okenním ostěním a dřevěným okenním rámem;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální stékance korozních produktů;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníků;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé i pravé stojky patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- z čelní strany pohledově levé stojky portálu kotvena 2 kovové závěsy;
- z čelní strany pohledově pravé stojky portálu kotveny 2 kovové závěsy;
- z čelní strany pohledově levé stojky okna kotvena 2 kovové závěsy;
- z čelní strany pohledově pravé stojky okna kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragmenty kovových doplňků budou vyjmuty.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého prahu, aby se zamezilo jeho případnému poklesu a proto je nutné ze zadní strany (je možné i z přední) vlepít zapuštěnou vlepenou kramlí z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlinavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 117 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví bez profilace. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Z vnitřní strany ostění je do kamenných článků kotvena kovová protínaná mříž.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníků;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- kovová protínaná mříž o 4 prutech;
- kovový materiál napaden povrchovou korozi;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava prvku nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stárí,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření kovového doplňku mříže.

Ka/E 118a – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví bez profilace. Ostění je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Část prvku – překlad vykazuje charakter novodobého prvku.

Z čelní strany pohledově pravé stojky a z vnitřní strany pohledově levé stojky jsou patrné otvory a to i s fragmenty kovu, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Prvek je zřejmě na místo stávající adjustace osazen sekundárně.

Součástí prvku jsou dřevěné dveře.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Statická a tektonická poškození:

- prasklý práh v celé hmotě článku;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé i pravé stojky patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- ze zadní strany pohledově levé stojky kotveno kovové oko;
- ze zadní strany pohledově pravé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- z čelní strany pohledově levé stojky kotveno kovové oko;
- z čelní strany pohledově pravé stojky fragment kovového šroubu s podložkou;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledek degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragmenty kovových doplňků budou vyjmuty.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého prahu, aby se zamezilo jeho případnému poklesu a proto je nutné jeho vyrovnaní, (po etapě čištění a provedení sondy do terénu bude zřejmé, zda bude možné jeho vyjmutí). Fixace může být provedena vlepenými čepy nebo kramlemi a to z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování čepů či kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava prvku nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stáří,“ a tak potlačit charakter části prvku – překladu.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 118b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví bez profilace. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Z vnitřní strany ostění je do kamenných článků kotvena kovová protínaná mříž.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníků;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- kovová protínaná mříž o 4 prutech;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

V rámci etapy je možné celoplošná barevná úprava prvku nátěrem okrovohnědé barvy s následným rozpatinováním a vytvořit tak efekt „patiny stárí,“ a tak potlačit charakter novodobého prvku.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření kovového doplňku mříže.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 119 – schodiště s podestou, parapetem zdi
a 2 schodišťovými stupni

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Popis prvku

Schodiště je tvořeno z 11 kamenných schodišťových stupňů s oblounovým nosem a jednoduchou plochou podstupnicí. Schodiště je osazeno souběžně se zdí kaple a ubíhá pohledově vlevo. Pohledově vlevo jsou všechny schodišťové stupně zazděny do hmoty přiléhající zdi, pohledově vpravo jsou kratší a vzniklý prostor ke zdi kaple je dozděn. Tato dozdívka se jeví jako velmi nevhodná.

Pouze nejvyšší schod se dá pokládat za historický, ostatní části prvku vykazují charakter novodobého doplňku.

Parapet je tvořen 9 kamennými deskami různých délkových rozměrů, lepených na zed' podél schodiště. Desky jsou kladeny těsně k sobě se spárami vyplněnými materiálem na cementové bázi.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Podesta je vyzděná z plochých kamenných dlaždic nepravidelného formátu, kladené nepravidelně, se spárami vyplněnými tmelem na cementové bázi.

I když jsou zřejmě použité kamenné desky zádlažby historické, je jinak celý prostor novodobým řešením.

2 schodišťové stupně shodného tvarosloví s oblounovým nosem a jednoduchou plochou podstupnicí. Schodišťové stupně formátově neodpovídají danému prostoru délkově a vzniklé mezery a prostory jsou doplněny materiálem na cementové bázi s viditelně vysokým podílem cementu. U výše osazeného schodišťového stupně je jeho délka nastavena kusem kamenné desky charakteru desek parapetu.

Prvek vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických i tektonických poškození;
- nevhodné osazení schodiště;

Mechanická poškození:

- uražená profilace hran a rohů;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je na cementové bázi;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění prvku;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvky budou přesně zaměřeny včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Demontáž:

Komplet schodiště bude popsán a demontován i s deskami podesty a 2 schodišťovými stupni.

3. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vztlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražená profilace by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Znovuosazení:

Dle projektu bude komplet schodiště, podesty i 2 schodišťové stupně znovuosazeny.

Schodišťové stupně hlavního ramene budou osazeny na upravenou kamennou podezdívku (dodávka stavby).

Dláždění podesty bude realizováno dle původního schématu. V rámci tvarové nápravy usazení schodišťových stupňů bude nezbytné doplnění dláždění podesty v ploše cca 0,3m². Toto bude realizováno historickou dlažbou získanou při demontážích v ploše nádvoří.

Dva schodišťové stupně před vstupem budou prohozeny a zbývající prostor doplněn dalším kusem kamenného schodišťového stupně obdobné profilace – délka doplňovaného nového stupně 0,7m.

Jednotlivé stupně a dlažební desky budou ukládány do malty pro pokládku kamenné dlažby pro exteriér. Spárování dlažby bude realizováno maltou pro pokládku kamene.

8. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

9. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 120a – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem

Popis prvku

Okenní ostění má tvar lomeného gotického oblouku z pohledově levé a pravé stojky (jsou složena z několika samostatných částí) s jednoduchým profilem výžlabku, bez vnitřního žebroví, s plochým kamenným parapetem, který je složen ze dvou samostatných částí, kdy je jedna profilovaná historická součástí ostění a druhá rovná novodobým předsazeným doplňkem s čelní neopracovanou plochou s efektem lámaného kamene.

V profilu výžlabku jsou po obou stranách stojek patrné zatmelené výškově shodné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků (mříží?).

Článek parapetu vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- patrný tmel v historických otvorech po obvodu ostění;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- obvodový kovový rám lomeného oblouku;
- 2 kovové plocháče;
- v pohledově levé stojce 2 kovové skoby;
- v novodobém článku parapetu kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;
- olověné pásy;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Kovové prvky budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

V této etapě bude nutné vyřešit plochu parapetu, kde stávající kamenné desky kratších rozměrů plochu parapetu zcela nevykřývají. Proto bude nutné je osadit blíže k sobě a zbylé místo doplnit deskou potřebného formátu, nebo stávající desky roztáhnout do stran, kraje zapustit do zdí a vzniklé místo uprostřed doplnit deskou potřebného formátu.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

Součástí etapy může být i zarovnání čelní plochy parapetu se zhotovením okapnice zhotovením zářezu na spodní ploše.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 120b – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem

Popis prvku

Okenní ostění má tvar lomeného gotického oblouku z pohledově levé a pravé stojky (jsou složena z několika samostatných částí) s jednoduchým profilem výžlabku, bez vnitřního žebroví, s plochým kamenným parapetem, který je složen ze dvou samostatných částí, kdy je jedna profilovaná historická součástí ostění a druhá rovná novodobým předsazeným doplňkem s čelní neopracovanou plochou s efektem lámaného kamene.

V profilu výžlabku jsou po obou stranách stojek patrné zatmelené výškově shodné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků (mříží?).

Článek parapetu vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- patrný tmel v historických otvorech po obvodu ostění;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- obvodový kovový rám lomeného oblouku;
- 2 kovové plocháče;
- v pohledově pravé stojce 2 kovové skoby;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;
- olověné pásy;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Kovové prvky budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

V této etapě bude nutné vyřešit plochu parapetu, kde stávající kamenné desky kratších rozměrů plochu parapetu zcela nevykřývají. Proto bude nutné je osadit blíže k sobě a zbylé místo doplnit deskou potřebného formátu, nebo stávající desky roztáhnout do stran, kraje zapustit do zdí a vzniklé místo uprostřed doplnit deskou potřebného formátu.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

Součástí etapy může být i zarovnání čelní plochy parapetu se zhotovením okapnice zhotovením zářezu na spodní ploše.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 120c – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem

Popis prvku

Okenní ostění má tvar lomeného gotického oblouku z pohledově levé a pravé stojky (jsou složena z několika samostatných částí) s jednoduchým profilem výžlabku, bez vnitřního žebroví, s plochým kamenným parapetem, který je složen ze dvou samostatných částí, kdy je jedna profilovaná historická součástí ostění a druhá rovná novodobým předsazeným doplňkem s čelní neopracovanou plochou s efektem lámaného kamene.

V profilu výžlabku jsou po obou stranách stojek patrné zatmelené výškově shodné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků (mříží?).

Článek parapetu vykazuje charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- patrný tmel v historických otvorech po obvodu ostění;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- obvodový kovový rám lomeného oblouku;
- 2 kovové plocháče;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;
- olověné pásy;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Kovové prvky budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

V této etapě bude nutné vyřešit plochu parapetu, kde stávající kamenné desky kratších rozměrů plochu parapetu zcela nevykřívají. Proto bude nutné je osadit blíže k sobě a zbylé místo doplnit deskou potřebného formátu, nebo stávající desky roztáhnout do stran, kraje zapustit do zdí a vzniklé místo uprostřed doplnit deskou potřebného formátu.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

Součástí etapy může být i zarovnání čelní plochy parapetu se zhotovením okapnice zhotovením zářezu na spodní ploše.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 120d – okenní ostění lomeného oblouku s parapetem

Popis prvku

Okenní ostění má tvar lomeného gotického oblouku z pohledově levé a pravé stojky (jsou složena z několika samostatných částí) s jednoduchým profilem výžlabku, bez vnitřního žebroví, s plochým kamenným parapetem, který je složen ze dvou samostatných částí, kdy je jedna profilovaná historická součástí ostění a druhá rovná novodobým předsazeným doplňkem s čelní neopracovanou plochou s efektem lámaného kamene.

V profilu výžlabku jsou po obou stranách stojek patrné zatmelené výškově shodné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků (mříží?).

Článek parapetu vykazuje charakter novodobého doplňku.

Vnitřní prostor okna je vyzděn a přemítnut.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- patrný tmel v historických otvorech po obvodu ostění;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Kovové prvky budou vyjmuty.

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

V této etapě bude nutné vyřešit plochu parapetu, kde stávající kamenné desky kratších rozměrů plochu parapetu zcela nevykřývají. Proto bude nutné je osadit blíže k sobě a zbylé místo doplnit deskou potřebného formátu, nebo stávající desky roztáhnout do stran, kraje zapustit do zdí a vzniklé místo uprostřed doplnit deskou potřebného formátu.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

Součástí etapy může být i zarovnání čelní plochy parapetu se zhotovením okapnice zhotovením zářezu na spodní ploše.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 120e – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Ze zadní strany pohledově levé stojky jsou pod stávajícími kovovými závěsy patrné otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků (závěsů?).

Součástí prvku jsou dřevěné dveře.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý práh v celé hmotě článku;
- ze zadní strany pohledově levé stojky rozsáhlé trhliny a praskliny;
- ze zadní strany patrné odprasknutí kamenných stojek od bočních zdí;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé i pravé stojky patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- ze zadní strany pohledově levé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- ze zadní strany pohledově pravé stojky kotveno kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení umělecko-historického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa statického zajištění:

Restaurátor doporučuje ukotvení pohledově levé stojky a to jejím ukotvení do zdi zapuštěným vlepeným čepem z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez, silon.

Fixace čepu by měla být provedena lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

V této etapě bude nutné zafixování prasklého prahu, aby se zamezilo jeho případnému poklesu a proto je nutné jeho vyrovnaní, (po etapě čištění bude zřejmé, zda je možné jeho vyjmutí). Fixace může být provedena vlepenými čepy nebo kramlemi a to z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování čepů či kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 120f – římsy

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Popis prvku

Prvky říms jsou kamenné desky rozdílných velikostí s čelní neopracovanou plochou s efektem lámaného kamene. Jednotlivé desky jsou kladené nepravidelně, se spárami vyplněnými tmelem na cementové bázi.

Prvky říms vykazují charakter novodobého doplňku.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;

Degradace kamenného materiálu:

- prvky bez viditelné degradace;

Doplňky a tmely:

- prvky bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

Součástí etapy může být i zarovnání čelní plochy římsy se zhotovením okapnice zhotovením zářezu na spodní ploše.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 201 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Součástí ostění je jednokřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově pravé stojce je na zadní straně kotveno kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Kovové oko bude vyjmuto.

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 2 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 2 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 207 – ostění portálu

Popis prvku

Ostění portálu jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z prahu, pohledově levé a pravé stojky a překladu.

Součástí prvku jsou dřevěné dveře.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý práh v celé hmotě článku;
- na čelní straně pohledově vpravo dole rozsáhlé praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené hrany a profilace;
- odpraskávání dřevěných futek od kamenného ostění;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- povrchová degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky profilace z omítkového materiálu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- lokální znečištění rozmytými vápennými nátěry z bočních zdí;
- biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní a zadní strany patrné povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů;

Kovové prvky:

- na čelní straně pohledově pravé stojky kotveny 2 kovové závěsy;
- na čelní straně pohledově levé stojky kotven kovový hák;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Všechny části prvku bude nutné očistit od zbytků tmelících směsí, povrchových nečistot a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

Bude provedena revize tmelícího materiálu ve spárách.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého prahu, aby se zamezilo jeho případnému poklesu a proto je nutné jeho vyrovnaní, (po etapě čištění bude zřejmé, zda je možné jeho vyjmutí). Fixace může být provedena vlepenými čepy nebo kramlemi a to z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování čepů či kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhluběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojava. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 208 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- nevhodně plasticky a barevně doplněná hrana formátu stojek materiálem s vysokým podílem cementu;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé, pravé stojky a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 209 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- nevhodně plasticky a barevně doplněná hrana formátu stojek materiálem s vysokým podílem cementu;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé, pravé stojky a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 210 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu patrné zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelné povrchové úpravy;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 211a,b – sdružené okenní ostění

Popis prvku

Sdružené okenní ostění oken je jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je vždy složeno ze dvou samostatných parapetů, pohledově levé stojky, středové sdružené stojky, pohledově pravé stojky a překladu.

Na parapetu i stojkách jsou patrné zahlobbené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění jsou 2 dvoukřídlé dřevěné okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty, profilace hran;
- odlámaná profilace formátu stojek v místech kotvení kovových závěsů (zřejmě z dob jejich výměny, kdy byly historicky starší páčeny);
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek v místech kotvení kovových závěsů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelné povrchové úpravy;

Kovové prvky:

- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- ve středové stojce jsou na čelní straně kotveny 4 kovové závěsy;
- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení umělecko-historického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 8 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pokud budou stávající kovové závěsy ponechány, pak je nutné pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 8 kovových závěsů snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 212 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu patrné zatmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu parapetu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelné povrchové úpravy;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlinavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 213 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé, pravé stojky a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 216a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahluobené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé, pravé stojky a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledek degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojava. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 216b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahluobené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražený pohledově levý dolní roh parapetu;
- uražený pohledově pravý horní roh překladu;
- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé, pravé stojky a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 216c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahluobené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražená část vnitřní strany překladu;
- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- na parapetu vrstva materiálu na cementové bázi s viditelně vysokým obsahem cementu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé, pravé stojky a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 216d – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- na pohledově pravé stojce patrná diagonální prasklina z místa kotvení kovového závěsu směrem k vnějšímu okraji stojky;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé, pravé stojky a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování praskliny na pohledově pravé stojce, aby se zamezilo jeho případnému posunu a proto je nutné vlepení čepu či zapuštěné kramle z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování čepu či kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 217a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na stojkách i parapetu patrné zatmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- na parapetu viditelné tmelení z materiálu na cementové bázi;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úprava – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 217b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Horní část pohledově pravé stojky je nastavena novodobým kamenným filuňkem.

Na pohledově pravé stojce zahloubeny otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny (patrné hlavně na čelní straně parapetu);

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření kovových případných prvků.

Ka/E 217c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na pohledově levé stojce zahloubeny otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Na parapetu jsou v otvorech viditelné fragmenty kovů. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražený vnitřní roh na pohledově pravé části parapetu;
- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 217d – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na pohledově pravé stojce zatmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- velký doplněk v dolních partiích pohledové levé stojky;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovového doplňku závěsu;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci barev;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

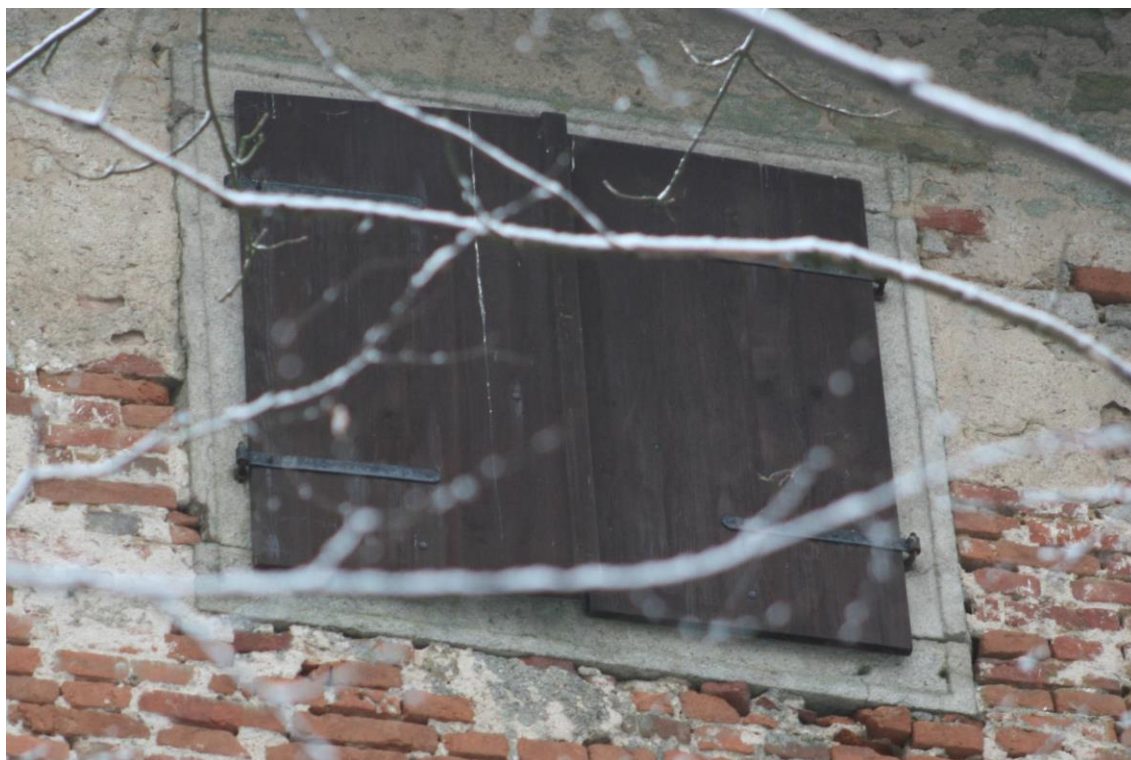
7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 217e – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na pohledově levé stojce a parapetu zahloubeny otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Na parapetu jsou v otvorech viditelné fragmenty kovů (ve hmotě tmelu). Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- velký doplněk v dolních partiích pohledové pravé stojky;
- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- velký doplněk v dolních partiích pohledové pravé stojky;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 217f – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na pohledově pravé stojce zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné kotvení druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- lokální znečištění stékanci barev;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 217g – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Pohledově pravý překlad složený ze dvou samostatných částí osazených na sebe.

Na pohledově levé i pravé stojce a parapetu zahloubeny otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- velký doplněk v dolních partiích pohledové pravé stojky;
- nevhodné kotvení druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vztlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 217h – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na pohledově levé i pravé stojce zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. Patrné otvory i na čelní straně parapetu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

I když jsou v kamenném ostění osazeny 4 kovové závěsy, okenice nejsou osazeny.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny (patrné v pohledově pravé části parapetu);

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné kotvení druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- lokální znečištění stékanci barev;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 219a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví bez profilace. Obě stojky mají cca od 1/3 výšky okosenou vnější hranu, která probíhá i přes překlad. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Nasedání pohledově pravé stojky na překlad je přesazené.

Na parapetu zatmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je jednokřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- velký doplněk v horních partiích pohledové levé stojky;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce je na vnitřní straně kotveno kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 2 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 2 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 219b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví bez profilace. Obě stojky mají cca od 1/3 výšky okosenou vnější hranu, která probíhá i přes překlad. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Na pohledově levé stojce nejsou osazeny 2 kovové závěsy, okenice není osazena.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- velký doplněk v horních partiích pohledové levé stojky;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově levé stojce je na vnitřní straně kotveno kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření nových kovových doplňků.

Ka/E 219c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví bez profilace. Obě stojky mají cca od 1/3 výšky okosenou vnější hranu, která probíhá i přes překlád. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překládu.

Součástí ostění je jednokřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- velký doplněk v horních partiích pohledové levé stojky;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce je na vnitřní straně kotveno kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 2 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 2 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úrovní tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 219d – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví bez profilace. Obě stojky mají cca od 1/3 výšky okosenou vnější hranu, která probíhá i přes překlad. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Zahloubené otvory patrné na čelní straně parapetu.

Součástí ostění je jednokřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- velký doplněk v horních partiích pohledové levé stojky;
- nevhodné kotvení druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce je na vnitřní straně kotveno kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky včetně vrstvy betonu na parapetu. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 223 – fragment okenního ostění

Popis prvku

Jedná se o část okenního ostění - překlad.

Okenní otvor je překryt (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je kovová mříž.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily profilace hran;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- prvek bez viditelných doplňků a tmelů;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- ze spodní strany je kotvena kovová mříž;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí?;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Kovová mříž bude vyjmuta.

Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Prvek by měl být prezentován v okolní omítce v režné podobě.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 301a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Kovové závěsy kotveny do dřevěných špalíčků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;
- nevhodné kotvení druhotně osazených kovových doplňků;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- na jednotlivých člancích jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce je na vnitřní straně kotveno kovové oko;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragment kovového oka bude vyjmut.

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 2 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 2 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplachování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 301b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Dolní část ostění je diagonálně zakryta nasedající střechou vedlejšího objektu a je pohledová z místnosti pod střechou. Dolní polovina vnitřního prostoru okna je vyzděna a omítnuta.

Na pohledově pravé stojce nejsou osazeny 2 kovové závěsy a z důvodu nasedající střechy okenice není osazena.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových doplňků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragment kovového oka bude vyjmut.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 301c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Součástí ostění je jednokřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragment kovového oka bude vyjmut.

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 2 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 2 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vztlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 302 – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Kovové závěsy kotveny do dřevěných špalíček.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je jednokřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Povrchové úpravy:

- na parapetu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce je na vnitřní straně kotveno kovové oko;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragment kovového oka bude vyjmut.

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 2 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu v místech druhotně osazovaných kovových závěsů je nutné v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření kovových doplňků.

7. Restaurátorská zpráva:

7. Restaurátorská zpráva:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Ka/E 305a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu patrné zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý překlad;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech kovových závěsů je nutné v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého překladu, aby se zamezilo jeho dalšímu poklesu a proto je nutné ze zadní strany vlepít zapuštěnou vlepenu kramlí z materiálů nepodléhajících korozním procesům – nerez.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození ураžených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 305b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu patrné zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vztlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 305c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu patrné zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 306a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 2 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 306b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu patrné zahluobené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 306c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé a pravé stojky i překladu patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 306d – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).
Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 307a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i obou stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý překlad v celé hmotě článku;
- prasklá pohledově pravá stojka v celé hmotě článku;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- prasklina na pohledově pravé stojce přetmelená materiálem na cementové bázi s viditelně vysokým obsahem cementu;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého překladu a pohledově pravé stojky, aby se zamezilo jejich dalším poklesům a pohybům. A proto je nutné:

1/ ze zadní strany překladu vlepít zapuštěnou vlepenou kramlí z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

2/ provést fixaci obou částí stojek jejich ukotvením do zdi zapuštěnými vlepenými čepy z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez, silon, nebo z její zadní strany vlepít zapuštěné vlepené kramle z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 307b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i obou stojkách patrné zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé a pravé stojky i překladu patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 307c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 307d – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na obou stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý překlad v celé hmotě článku;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého překladu, aby se zamezilo jeho dalším poklesům a pohybům. A proto je nutné ze zadní strany překladu vlepit zapuštěnou vlepenou kramlí z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 307e – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na obou stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý překlad v celé hmotě článku;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný *návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu*. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého překladu, aby se zamezilo jeho dalším poklesům a pohybům. A proto je nutné ze zadní strany překladu vlepit zapuštěnou vlepenou kramlí z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 308a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na obou stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý parapet v celé hmotě článku;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- na obou stojkách jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého parapetu, aby se zamezilo jeho dalším poklesům a pohybům. A proto je nutné ze zadní strany překladu vlepit zapuštěnou vlepenou kramlí z materiálů nepodléhajícím korozním procesům – nerez.

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nehlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícím korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 308b,c – sdružené okenní ostění

Popis prvku

Sdružené okenní ostění oken je jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je vždy složeno ze dvou samostatných parapetů, pohledově levé stojky, středové sdružené stojky, pohledově pravé stojky a překladu. Středová stojka je z důvodu kratší výšky těla nastavena v místě nasedání na parapet cihlami.

Na parapetu i stojkách jsou patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění jsou 2 dvoukřídlé dřevěné okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prasklý parapet v celé hmotě článku;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty, profilace hran;
- odlámaná profilace formátu stojek v místech kotvení kovových závěsů (zřejmě z dob jejich výměny, kdy byly historicky starší páčeny);
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelné povrchové úpravy;

Kovové prvky:

- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- ve středové stojce jsou na čelní straně kotveny 4 kovové závěsy;
- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 8 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pokud budou stávající kovové závěsy ponechány, pak je nutné pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 8 kovových závěsů snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa statického zajištění:

V této etapě bude nutné zafixování prasklého parapetu, aby se zamezilo jeho dalším poklesům a pohybům. A proto je nutné ze zadní strany překladu vlepit zapuštěnou vlepenou kramlí z materiálů nepodléhajících korozním procesům – nerez.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Vlepování kramle by mělo být provedeno lepidlem na bázi epoxidových či polyesterových pryskyřic.

4. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

5. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

6. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

7. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

8. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 308d – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 308e – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- na obou stojkách a překladu jsou patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 308f – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Parapet je oplechovaný olověným plechem (není možné zjistit jeho technický stav).

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- praskliny v kamenné hmotě;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 310a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. V otvorech na parapetu kovová oka a fragmenty kovů.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek i parapetu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 310b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené velké části profilace formátu stojek v místě kotvení kovových závěsů;
- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- velká skvrna na vnitřní straně dolní části pohledově pravé stojky;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 310c – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. V otvorech na parapetu kovová oka a fragmenty kovů.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek i parapetu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 310d – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek i parapetu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhluběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 310e – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek i parapetu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 310f – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu.

Na parapetu i stojkách patrné zahloubené i tmelené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;
- v kamenné hmotě článků patrné praskliny;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;
- odpraskávání dřevěného okenního rámu od kamenného ostění;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné doplňky formátu stojek i parapetu;
- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

V případě historických otvorů je možné jejich doplnění provést mírně pod úroveň tak, aby bylo zamezeno zatékání volné vody a usazování pevných nečistot, ale jejich výpovědní hodnota byla zachována.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 310g – fragment okenního ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Dolní část ostění je diagonálně zakryta nasedající střechou vedlejšího objektu. Celý vnitřní prostor okna je vyzděn a omítnut.

Na pohledově levé stojce jsou patrné otvory pro kotvení 2 kovových závěsů.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- silné povrchové znečištění;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Fragment kovového oka bude vyjmut.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ka/E 310h – fragment okenního ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překlady. Dolní část ostění je diagonálně zakryta nasedající střechou vedlejšího objektu. Celý vnitřní prostor okna je vyzděn.

Na pohledově levé i pravé stojce jsou patrné otvory pro kotvení 2 kovových závěsů.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- lokální znečištění rozvlečenými omítkami na cementové bázi z bočních zdí;
- silné povrchové znečištění;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- prvek bez viditelných kovových prvků;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

KaE 311a – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Překlad vykazuje charakter novodobého doplňku.

Na parapetu patrné zahloubené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků. V otvorech na parapetu kovová oka a fragmenty kovů.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- z vnitřní strany pohledově levé a pravé stojky i překladu patrné fragmenty povrchové úpravy několika vrstev vápenných nátěrů, které se na mnoha místech odlupují;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Součástí restaurátorského průzkumu může být proveden laboratorní průzkum odebraných vzorků, nezbytný pro následující etapy restaurátorského zásahu nebo pro doložení uměleckohistorického vývoje památky, např. statigrafii jednotlivých vrstev historických barevných úprav.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Na základě možného laboratorního průzkumu bude zřejmá skladba jednotlivých vrstev a po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře případného snímání druhotných vrstev.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínavosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Po etapě čištění bude jasný rozsah zachovaných a ponechaných barevných povrchových úprav. Po dohodě s investorem a odbornými pracovníky NPÚ bude rozhodnuto o míře jejich doplnění či rekonstrukce.

V každém případě by měly být dochované historické barevné vrstvy budou zajištěny fixováním vhodným prostředkem. V tomto případě např. roztokem Paraloidu B 72.

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

Ka/E 311b – okenní ostění

Popis prvku

Okenní ostění jednoduchého tvarosloví s obvodovou plastickou lištou. Ostění je složeno z parapetu, pohledově levé a pravé stojky, překladu. Překlad vykazuje charakter novodobého doplňku.

Na parapetu patrné zahluobené otvory, jako doklad míst historického kotvení kovových doplňků.

Součástí ostění je dvoukřídlá dřevěná okenice.

Stávající stav – restaurátorský průzkum

Materiálové složení: žula

Statická a tektonická poškození:

- prvek bez viditelných statických a tektonických poškození;

Mechanická poškození:

- uražené profily lišty a profilace hran;
- kaverny v plochách;

Degradace kamenného materiálu:

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

- hloubková degradace;

Doplňky a tmely:

- nevhodné tmely v místech druhotně osazovaných kovových doplňků závěsů;
- materiál spár je lokálně degradovaný, odprasklý, nebo již zcela chybí;

Znečištění:

- silné povrchové znečištění;
- lokální znečištění stékanci korozích produktů;
- silné biologické napadení mechy a lišejníky;

Povrchové úpravy:

- prvek bez viditelných povrchových úprav;

Kovové prvky:

- v pohledově pravé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- v pohledově levé stojce jsou na čelní straně kotveny 2 kovové závěsy;
- kovový materiál napaden povrchovou korozí;

Návrh na konzervaci a restaurování

Z restaurátorského průzkumu vyplývá a vychází i navrhovaný ***návrh postupu a metodiky konzervačního a restaurátorského zásahu***. Vzhledem ke stavu kamenného prvku je nutné provést restaurátorský zákrok, který vzhledem k výše uvedeným skutečnostem odstraní důsledky degradace kamenného materiálu. Protože je kamenný prvek součástí kulturní památky, která svojí kvalitou bezpochyby patří k současným kulturním statkům, je nutné provést komplexní restaurátorský zásah a nikoli pouhou opravu.

Metodika restaurátorského procesu navíc umožňuje zadavateli využít daných principů, které nabízí zákon 20/87 Sb. O památkové péči, který jednoznačně určuje míru a kvalitu provedených prací. V tomto případě navrhuje restaurátor jejich následující koncepci:

1. Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem:

Prvek bude přesně zaměřen včetně fotodokumentace. Bude proveden detailní popis rozsahu poškození a degradace materiálu.

Jen tak lze určit povahu i charakter jednotlivých poškození, zjistit možnosti historických tmelů nebo barevných úprav.

2. Etapa čištění:

V případě výměny kovových závěsů budou všechny 4 závěsy vyjmuty.

Nejdříve bude nutné mechanicky odstranit všechny nepůvodní a nevhodné tmely a doplňky. Všechny části prvku bude nutné očistit od povrchových nečistot, stékanců korozních produktů a biologického napadení a to možným mechanickým a chemickým čištěním suchou i mokrou cestou. Pohledovou plochu nevhodných tmelů v místech druhotně osazovaných 4 kovových závěsů je nutné snížit a v jedné z dalších fází přetmelit vhodným tmelem.

Bude odstraněn tmelící materiál ze spár mezi články i u dřevěného okenního rámu.

3. Etapa konsolidace kamenného materiálu:

Po důkladném očištění bude kamenná hmota prvku lokálně zpevněna zvoleným konsolidantem. Konsolidační proces je metoda, jejímž cílem je obnovení pevnosti a soudržnosti materiálu. Proto musí proběhnout v teplotně příznivém klimatu tak, aby kapalné látky mohly optimálně vniknout do kamenného materiálu a penetrovaly jej co nejhlouběji. Jen tak je možné restituovat chybějící strukturu pojiva. Úspěšnost konsolidace závisí na vysoké nasákavosti, vzlínivosti a pórovitosti daného materiálu. Kamenná hmota pak bude lokálně

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

zpevněna v různém stupni a rozsahu, a to podle míry degradace kamenného materiálu jednotlivých částí. Ve všech případech bude použit ověřený zpevňující materiál na bázi organokřemičitanů či ethylesteru kyseliny křemičité.

Defekty (trhliny, praskliny) budou injektovány nízkomolekulární pryskyřicí (epoxidovou nebo akrylátovou).

4. Etapa plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí:

Mechanická poškození uražených profilů lišt a hran by měla být doplněna. Takové doplňování bude prováděno v plném rozsahu přímo na kamenný originál barevně i strukturně odpovídajícím tmelem. Rozsah a podoba lokálních doplňků bude provedena na základě ikonografických, fotografických podkladů a analogií v interpretaci s kontextem českého sochařství.

Nově domodelované části by tak měli respektovat původní styl sochařské modelace i charakter povrchového reliéfu. Jako nejvhodnější tmel restaurátor navrhuje pro kamenný materiál probarvenou minerální směs na cementové bázi či bázi umělých pryskyřic, ale vždy plněnou kamennou drtí identickou doplňovanému kameni žuly, tedy tmelem, který respektuje strukturu, složení a barevnost kamenných originálů.

V místech, která nejsou mechanicky namáhána budou tmely nanášeny na materiál přímo, na místa exponovaná budou tmely nanášeny na armatury z materiálu nepodléhajícímu korozi. Po vytvrzení budou tmely povrchově opracovány a dotvarovány do požadovaného tvaru a struktury.

Součástí etapy bude i přespárování spár mezi články i u okenního rámu a to materiálem na vápenno-cementové bázi.

5. Etapa barevného sjednocení a lokální retuše:

Vzhledem k rozdílnosti materiálů a jejich zpracování je nutné provést lokální barevnou retuš umožňující estetické spojení doplňků s originálním materiálem umělého kamene. Barevná retuš musí být provedena jiným technologickým postupem tak, aby bylo respektováno obecně platné památkové stanovisko, požadující reverzibilitu této barevnosti.

Nejprve budou tedy barevně sjednocena místa doplněná umělým kamenným materiálem, následně pak místa, jež by rušila estetické vnímání díla.

6. Závěrečná povrchová úpravu – hydrofobizace a biosanace:

Zrestaurovaný prvek musí být vzhledem k povětrnostním podmínkám povrchově ošetřen tak, aby byl chráněn před všemi negativními vlivy. Celý povrch prvku tak bude opatřen ochrannými nátěry prostředky proti biologickému napadení a na závěr nátěry prostředky hydrofobizačními.

Tato opatření zabrání bezprostřednímu působení vody na povrch a jejímu pronikání dovnitř a zaručí dlouhodobé estetické působení.

7. Restaurátorská zpráva:

Bude vyhotovena v počtu a rozsahu odpovídajícímu zákonu č. 20/1987, kde budou zdokumentovány (písemně i fotograficky) všechny jednotlivé etapy restaurátorského procesu, použité metody a materiály.

Doporučení:

Restaurátor doporučuje oplechování parapetu.

Vzhledem k exteriérové adjustaci nutné důkladné ošetření případných kovových prvků.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

5. Závěr a doporučení

Všechny popisované kamenné prvky a články jsou cennými architektonickými či kamenosochařskými články nemovité kulturní památky hradu Roštejn a lze je považovat za hodnotný doklad uměleckého či uměleckořemeslného kamenosochařského projevu jak z hlediska samotné památky a jejího umístění v historickém místě, tak i v širší souvislosti umění v Čechách.

Proto je nutné v rámci obnov fasád exteriéru i interiéru zabezpečit i jejich odborné ošetření, které by mělo obecně zahrnovat: Restaurátorský průzkum – dokumentaci stavu před rest. zákrokem, Etapu čištění, Etapu konsolidace kamenného materiálu, Etapu plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí, Etapu barevného sjednocení a lokální retuše a lokálně Závěrečnou povrchovou úpravu – hydrofobizaci, včetně ochranných vrstev proti biologickému napadení. Po provedení rest. průzkumu či v průběhu rest. procesu se může projevit řada dalších poškození, které bude třeba řešit individuálně a operativně některými z dalších etap, např. Etapou statického zajištění, Etapou zhotovení kopie prvku či jeho části a jeho výměny, apod., vždy však za účasti restaurátora a odborného příslušníka NPÚ a investora.

Protože bude zásah obnov fasád exteriéru a interiéru hradu Roštejn prováděno za účelem záchrany části historického objektu, prohlášeného od roku 1958 Ministerstvem kultury nemovitou kulturní památkou pod r. č. ÚSNKP 29908/7- 4810, za účelem jeho záchrany a estetické rehabilitace, je nutné, aby:

- restaurování kamenných prvků včetně sochařské výzdoby z kamene prováděla fyzická osoba na základě povolení vydaného podle § 14a, zákona číslo 20/1987 Sb., o státní památkové péči a to se specializací na restaurování sochařských uměleckých nepolychromovaných děl z kamene.

Ve Zlivi dne 28. 2. 2016

.....
MgA. Lukáš Hosnedl, ak. soch. a rest.
Dolní náměstí 759, 373 44 Zlív
číslo účtu: 2500019209/2010
IČ: 735 32 967; DIČ: 7410121213;

6. Návrh technologie restaurování - Exteriér

Níže uvedené materiály jsou uváděny v zástupných příkladech (2-3 varianty) a dané výrovky stanovují minimální technologické a technické požadavky na dodávky. Uchazeč může užít i jiné výrobky za předpokladu dodržení minimální požadované technologie a parametrů dodávek, kterou definují níže uvedené výrobky. Konkrétní dodávky a postupy budou odsouhlaseny zpracovatelem restaurátorského záměru.

Etapu čištění

- čištění suchou cestou (stlačený vzduch, oprášení)
- čistící pasta (Fassadenreiniger - paste – Remmers)
 čistící přípravek (Imesta CP)
 čistící přípravek (Steinreiniger - N – Keim)
- extrakční metoda – očištění kamene párou
- čištění kamene metodou JOS
- biosanace jednosložková
BFA – Remmers
Algicid – plus – Keim

Etapu konsolidace a statického zjištění

- zpevňovač jednosložkový
Funcosil KSE 100, Funcosil KSE 300, Funcosil KSE 500 - Remmers
Ifest OH 50, Ifest OH 75, Ifest OH 100 – Imesta
Silex OH – Keim

Etapu plastické rekonstrukce a doplnění chybějících částí

- Minerální tmely, anorganické pigmenty Bayer
- Funcosil grundiermörtel – Remmers
- Funcosil restauriermörtel – Remmers
- Funcosil fugenmörtel – Remmers

Etapu barevného sjednocení a lokální retuše

anorganické pigmenty Bayer + Paraloid B72

Závěrečná povrchová úprava – hydrofobizace

- hydrofobizace jednosložková
Funcosil SNL – Remmers, Funcosil SL - Remmers
Imesta IW 290, Hydrokreme P - Imesta
Lotexan – N – Keim
- biosanace jednosložková
BFA – Entferner - Remmers
Algicid – plus – Keim

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

7. Kopie povolení MK ČR k restaurování

Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu

Ministerstvo kultury
odbor památkové péče

Maltézské náměstí 1
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel: 257 085 111
fax: 224 318 155
e-mail: posta@mkcr.cz

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1

118 01 Praha 1 – Malá Strana

telefon: 257 085 111

fax: 224 318 155

e-mail: posta@mkcr.cz

Vážený pan
MgA. Lukáš Hosnedl
Dolní náměstí 759
373 44 Zliv

Váš dopis značka

Naše značka

č. j. 9968/2004

Vyřizuje / linka

Ing. Trejbalová

V Praze dne

27. 8. 2004

Věc: Rozhodnutí o povolení k restaurování kulturních památek v rozsahu restaurování nepolychromovaných sochařských uměleckých děl z kamene a sádry, polychromovaných sochařských uměleckých děl ze sádry a figurálních sgrafit panu MgA. Lukášovi Hosnedlovi, r. č. 741012/1213

Ministerstvo kultury, jako příslušný orgán státní památkové péče, vydává podle §14 odst. 8 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, toto

rozhodnutí:

Ministerstvo kultury **uděluje** povolení panu MgA. Lukášovi Hosnedlovi, r. č. 741012/1213, k obnově kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi, v rozsahu restaurování nepolychromovaných sochařských uměleckých děl z kamene a sádry, polychromovaných sochařských uměleckých děl ze sádry a figurálních sgrafit. Toto povolení se uděluje na dobu neurčitou.

Odůvodnění:

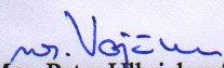
Ministerstvo přezkoumalo odbornou kvalifikaci a předložené doklady žadatele a došlo k závěru, že pan MgA. Lukáš Hosnedl splňuje požadavky pro restaurování nepolychromovaných sochařských uměleckých děl z kamene a sádry, polychromovaných sochařských uměleckých děl ze sádry a figurálních sgrafit.

**Restaurátorský záměr na
KONZERVACI A RESTAUROVÁNÍ KAMENNÝCH PRVKŮ
exteriéru hradu Roštejn – budova hradu**

Ministerstvo kultury dále upozorňuje, že toto povolení může být Ministerstvem kultury zrušeno, a to z důvodů uvedených v § 14a odst. 10 citovaného zákona č. 20/1987 Sb.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je možno podat rozklad u Ministerstva kultury do 15 dnů od jeho doručení.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
odboru památkové péče Ministerstva kultury

Na vědomí: NPÚ ústřední pracoviště
v opise